



## Naděje na větší podporu škol a asistentů pedagoga se rozplývají. MŠMT trvá na parametrizaci, která se negativně dotkne tisíců dětí

**Praha, 31. 3. 2023 – MŠMT odmítá zapracovat připomínky k tzv. parametrizaci asistentů pedagoga. Hrozí, že některé školy od letošního září o asistenty přijdou. Dopad to bude mít mj. na žáky se sociálním znevýhodněním. Jejich počet se přitom podle odhadů mohl v posledních letech znásobit. Podle Národního pedagogického institutu na asistenty pedagoga pro práci s těmito dětmi žádá z Národního plánu obnovy více jak tři čtvrtiny škol. Odborníci svůj apel na odložení parametrizace zopakovali i na dnešní konferenci pořádané Novou školou o.p.s. o přínosech asistentů.**

V důsledku prohlubující se chudoby a války na Ukrajině se počet dětí a mladých lidí se sociálním znevýhodněním na českých školách mohl od posledního průzkumu [Univerzity Palackého v Olomouci v roce 2015](#), který hovoří o 140 tisících jedinců, výrazně navýšit. Podle kvalifikovaného odhadu organizace Nová škola může jít dnes až o dvojnásobek. **Právě na práci se znevýhodněnými žáky a studenty školy nejčastěji sahají po asistentech pedagoga.** „Finanční podporu na posílení personální pozice Asistent pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním si doposud zvolilo celkem 181 žadatelů. To představuje 71% podíl ze všech žádostí,“ uvádí Olga Havlátová z Národního pedagogického institutu (NPI), který zprostředkovává pomoc pro oblast školství z Národního plánu obnovy. Asistenti pedagoga ve velké míře pomáhají také žákům s odlišným mateřským jazykem, jak ukázalo [nedávné šetření](#).

**Navzdory zřejmé potřebě asistenty posílit hrozí, že školy přijdou o ty, které už mají.** Ministerstvo školství odmítá upustit od svého plánu na takzvanou parametrizaci, tedy přidělování asistentů na základě celkového počtu žáků v dané škole. Kritici podezírají resort z toho, že chce ve výsledku pouze ušetřit. „Pokud ministerstvo počítá s tím, že by měl celkový počet asistentů pedagoga ve školství zůstat stejný, a to je ten optimističtější scénář, pak by přerozdělování asistentů nutně znamenalo jejich úbytek ve školách, kde jsou nejvíce potřeba,“ upozorňuje na jedno z rizik reformy Zbyněk Němec z Pedagogické fakulty UK v Praze. **MŠMT by podle Němce mělo parametrizaci odložit a zmapovat, co školy skutečně potřebují.** S tím souhlasí i Barbora Šebová z Nové školy. „Vítáme snahu o systémové řešení, ale ne o polovičaté. Prozatím by pomohlo, kdyby se školy na diagnostice dětí se sociálním znevýhodněním mohly alespoň spolupodílet,“ navrhuje s tím, že dobře zpracované schéma pro posuzování potřebnosti podpory a následné doporučování asistentů pro znevýhodněné žáky už nyní nabízí projekt NPI v rámci Národního plánu obnovy.

**Díky asistentům se podle Šebové daří u těchto dětí předcházet předčasným odchodům ze vzdělávání nebo jejich přeřazení na školy určené žákům s lehkým mentálním postižením.** Tím se zároveň zvyšuje jejich budoucí uplatnitelnost na volném trhu práce, upozorňují odborníci na ekonomickou výhodnost tohoto nástroje. „U znevýhodněných žáků a studentů není až osmdesátí procentní absence ve škole nic neobvyklého. To se od první třídy týkalo i čtvrtáka Pavla. Už po půl roce, kdy jsem se mu začala věnovat, se mu výrazně zlepšil prospěch a na konci roku měl pouhých deset omluvenek. Se školou začala komunikovat i jeho maminka,“ popisuje asistentka Monika z nejmenované školy. Úspěch asistentů podle ní spočívá v intenzivní individuální podpoře dítěte i jeho rodiny, tedy i mimo školní výuku. **Právě na mimoškolní podporu ve většině případů úvazky asistentů dnes nedostačují.**

**Podle statistik MŠMT z roku 2021 pracuje na základních školách téměř 22,5 tisíce asistentů pedagoga, z toho je plných úvazků necelých 14,5 tisíce.** O přínosech asistentů i dalších nástrojích jako např. snídaňové kluby dnes debatovali na [konferenci v Praze](#) pod taktovkou Nové školy zástupci odborné komunity i školských zařízení. V příspěvcích zazníval apel na MŠMT a vládu stran zvážení dopadů plánované reformy.

\*\*\*

**Nová škola o.p.s.** od roku 1996 podporuje inkluzivní vzdělávání menšin, cizinců či jinak sociálně či kulturně znevýhodněných dětí a mládeže u nás. Stála u zrodu zavádění romských pedagogických asistentů do základních škol. Asistenty nadále podporuje prostřednictvím akreditovaných kurzů a projektů. Více na [www.novaskolaops.cz](http://www.novaskolaops.cz) a [www.asistentpedagoga.cz](http://www.asistentpedagoga.cz).

\*\*\*

### **Příběh Pavla**

Pro asistentku Magdu představuje práce s dětmi doslova posláním – kromě toho, že pracuje jako asistentka pedagoga ve škole s velkým množstvím sociálně znevýhodněných žáků, už řadu let působí ve volném čase také jako pěstounka a organizátorka letních táborů. Svým empatickým přístupem a charismatickým projevem si v uplynulém školním roce získala pro spolupráci také Pavla, sociálně znevýhodněného žáka třetí třídy.

U Pavla už v minulosti hrozilo opakování ročníku, v důsledku Pavlových velkých znalostních mezer se v úvahách učitelů objevovalo také podezření na snížení intelektových schopností a s tím potenciálně spojená možnost přestupu na základní školu praktickou. Pavel žije v domácnosti jen s maminkou, která má ale jen nízkou úroveň vzdělání, navíc v minulých letech tolerovala velké absence Pavla ve škole. Prvním úkolem při komunikaci asistentky Magdy s maminkou Pavla bylo přesvědčit ji o nutnosti pravidelné školní docházky. Jak zmiňuje Magda samotná: *„V začátku bylo problematické přesvědčit rodinu ke spolupráci, což se mi nakonec povedlo, a maminka byla mé práci s Pavlem nakloněná, protože sama zmiňovala, že mu nedokáže s látkou pomoci. Společně s paní učitelkou jsme jí vysvětlily, že to je v pořádku, že to se může stát, ale právě proto je potřeba, aby chodil do školy, kde mu můžeme pomoci. Velký problém byl také v nastavení pravidelnosti, což jsme také celkem překonali. Komunikace mezi námi probíhá všemi dostupnými kanály.“* Díky výrazné intervenci asistentky v rodině se tak snížily absence Pavla ve škole – za druhé pololetí uplynulého školního roku měl pouze deset omluvených hodin, a to za návštěvu lékaře a za účast na sportovní soutěži. Na celoškolním shromáždění v závěru školního roku byl dokonce Pavel oceněn jako jeden ze tří žáků s nejmenšími absencemi v druhém pololetí.

Celkové podmínky pro vzdělávání u Pavla zhoršilo zavedení distanční výuky (v důsledku uzavření škol ve školním roce 2020/2021) – v této době se asistentka Magda, s podporou projektu Nové školy, o.p.s., začala věnovat školní přípravě Pavla intenzivněji jak v jeho domácím pro- středí, tak i online (a později i ve školním prostředí): *„Na počátku distanční výuky se zhoršoval v písmu, a dělal hodně chyb. A hodně času nám také zabralo opakování postupu při odesílání úkolů. Pavel si téměř vše obstarává doma samostatně, občas má pomoc od starší sestry, která už má ale svoji rodinu a nemá moc času mu pomáhat. Potřebuje pravidelné vedení, bez toho je ztracený a nezvládá pak samostatně odesílat zadanou práci... V počátku distanční výuky jsem docházela k Pavlovi domů, po návratu do školy v listopadu jsme měli společné hodiny ráno před výukou. Od začátku ledna máme společnou komunikaci přes online hodiny, telefonicky a také přes messenger, zprávami, voláním a i videovolaním. Máme pevné hodiny nastavené v kalendáři, ale krom toho jsme v individuálním kontaktu, vždy podle potřeby ze strany Pavla.“*

S asistentkou se Pavel soustředil hlavně na procvičování češtiny, mate- matiky a angličtiny. Pokroky byly velmi znatelné – žák, který ještě loni byl na hranici propadnutí a zvažovalo se u něj přeřazení do školy určené žákům s mentálním postižením, byl letos na konci školního roku například z angličtiny hodnocen známkou „velmi dobře“. Za ještě větší úspěch lze ale považovat proměnu celkového přístupu Pavla ke škole – jak uvádí Magda: *„U Pavla vidím posun především v získání zájmu o učení a o školu. Ve škole byl letos více komunikativní, dobře naladěný a bylo vidět, že se do školy těší. Posun byl více vidět i ve výuce. Měl potřebu doučování a komunikace i během jarních prázdnin. Později se pokroky díky všem změnám*

*a přechodům na distanční výuku a zpět sice zpomalily, ale na druhou stranu zvládl velice dobře technicky připojování do hodin a oproti běžné [pozn. prezenční] školní docházce neměl v distanční výuce žádnou absenci. A v hodinách je výrazně aktivnější oproti začátku školního roku. A zvládá být aktivní a hlásit se dál i v případě, že se mu předtím něco nepovedlo.“*

Úspěch práce asistentky Magdy potvrzuje i dopis, který na konci školního roku Pavel přinesl. V dopisu, podepsaném jak Pavlovou maminkou, tak i Pavlem samotným, se mimo jiné píše: „*Tímto dopisem by jsme Vám rádi poděkovali za to, co děláte pro Pavla. Co se týče školy, chování i známek, se Pavel jen zlepšuje. Díky Vám ho škola baví. Rád se učí. Má Vás rád, váží si Vás a samozřejmě je rád za Vaše doučování. Já jsem samozřítelka a také bych Vám ráda poděkovala za čas, který trávíte s Pavlem. Je k Vám upřímný a má k Vám plnou důvěru...“*

Sborník s dalšími příběhy je ke stažení na

<https://www.asistentpedagoga.cz/storage/app/uploads/public/642/2ea/091/6422ea0913ebe081200173.pdf>.

\*\*\*

#### **Kontakt pro média**

Lucie Nemešová, tiskový servis organizace Nová škola

[lucie@storyhunters.cz](mailto:lucie@storyhunters.cz)

602 325 029